viszonyítva sokat változott. Helytállásuk, felelősségtudatuk, a munkához való viszonyuk pozitív irányban változott.

A három tanított szakmából kiemelkedett a kézi-gépi hímző, viseletkészítő szak. A tanulók munkadarabjai szépek és esztétikusak. Ennek köszönhető, hogy a megyei Népművészeti Kiállításon 16 tanuló munkadarabja szerepelt. Az Élő Népművészet címmel rendezett országos kiállításon, mely a *Népművészeti Múzeumban* volt, 4 tanuló munkadarabja vett részt.

Térségünkben a munkahely biztosítása egyre nehezebb feladat. Ezért nagy eredménynek tekintjük, hogy a kosárfonó és kertibútor készítő szakmát úgy tudjuk beindítani, hogy a gyakorlati oktatást a tokaji SOLYX Kft. vállalta, amelyik szakemberszükségletét tanulóinkból kívánja biztosítani. A tanulók első év után a nyári szünidőben már fizetésért munkát vállalhatnak. A két év elteltével pedig a megfelelő szakismerettel rendelkezőkkel munkaszerződést kötnek.

Munkánk végzésében segített az a tudat, hogy amire vállalkoztunk, arra térségünkben nagy szükség van. Az új iskolaszerkezet bevezetésével az volt a célunk, hogy a túlkoros tankötelesek, aluliskolázott munkanélkülieket, szakiskolai I. és II. osztályokban olyan szakmai képzésben részesítsük, amely a képességüknek megfelelő szakmai képesítést nyújt. Ezzel a komplex nevelési és oktatási programmal azt szeretnénk elérni, hogy fiataljaink megfelelő felkészültséggel tudjanak kilépni az életbe. Mi hiszünk ezekben a tanulókban, tudjuk, hogy többre képesek, mint amit eddigi iskolai munkájukkal bizonyítottak.

KRAJNYÁK LÁSZLÓNÉ

A Szabó Ervin Gimnázium tegnap és ma

A jelzett intézmény bemutatását annak modell-értéke indokolja. Története azt a folyamatot tükrözi, amely a dolgozók gimnáziumaiban az utóbbi években lezajlott. A változások természetének tanulmányozását az egyes „esetek" kapcsán jobban el tudjuk majd végezni, s ehhez kíván kiindulópontot és adalékot nyújtani az alábbi írás.

Tegnap

A *Szabó Ervin Gimnázium* jogelődei 1946 óta Budapest XIII. kerületében különböző helyeken és eltérő elnvezések alatt működő dolgozók gimnáziumai voltak. Ez az iskolatípus a „szocialistának" nevezett társadalom struktúrájához, feltételeihez kötődött, de működésében már a „hetvenes" évek végén, és a nyolcvanas évek elején komoly zavarok mutatkoztak. Az eredeti célkitűzést, a társadalmi mobilitás elősegítését, illetve a „normál" iskolarendszer „korrekcióját" kevéssé, vagy egyáltalán nem tudta megvalósítani.

A nyolcvanas évek második felében a XIII. kerületi Dolgozók Gimnáziumában évfolyamonként 1-2 osztály működött. Ezek rendre óriási létszámokkal indultak, de a tanév végére szinte alig-alig maradt hallgató az iskolában. A hagyományos levelező tagozat mellett itt is, akárcsak Budapest más hasonló jellegű iskoláiban működtek ún. intenzív gimnáziumi osztályok is. Itt – mint ez közismert –, arról volt szó, hogy a tanulók két tanév

anyagát igyekeztek egy tanév alatt elsajátítani; általában igen kevés sikerrel. Az eredménytelenség a fenntartó szerveken kívül a tanárok számára is óriási gondokat jelentett. A társadalom (és a munkahelyek) egyébként határozottan igényelték ezt a roppant csábítónak látszó lehetőségek. Ekkor a gimnáziumnak nem volt önálló épülete, működése egy általános iskola tetőterében zajlott, mindössze öt tanteremben.

Az iskola vezetése a tanárok támogatását bírva az 1989/90-es tanévben „ifjúsági osztályokat" indított. Négy osztály heti három tanítási napon látogatta az iskolát, míg az ötödik osztály „specialitása" az volt, hogy ott nagyothalló tanulók tanultak. Számukra a *Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola* szakmai támogatásával sajátos tan- és óratervet dolgozott ki a gimnázium. A tantermek kihasználtsága így jelentősen megnőtt. Délelőtt az említett osztályok, délután a gimnázium általános iskolai tagozata, míg este a „hagyományos" dolgozói tagozat működött. A következő tanévben sikerült elérni, hogy az ifjúsági tagozatok négy napot járhassanak iskolába s programjukban jelentős helyet kaphatott a nyelvoktatás.

Az égető teremproblémákon az segített, hogy az Önkormányzat az iskola rendelkezésére bocsátott egy általános iskola által használt óvódaépületet. Kisebb átalakítások után nyolc normál méretű és négy kiscsoportos foglalkozások megtartásához szükséges termet nyert így a gimnázium. Ettől kezdve komolyabb fejlesztésekre is lehetőség nyílt. Habár a tantermek száma még így is kevésnek bizonyult, (ezen utóbb egy közelben működő általános iskola öt tantermének átadásával igyekeztek segíteni) mód nyílt arra, hogy a nyelvi képzésnél bontott csoportokat hozzanak létre, valamint elkezdjék egy korszerű számítástechnikai kabinet kiépítését. 1991/92-re tehát már három helyen folyt tanítás, ekkortól már Szabó Ervin Ginnázium néven. A tantestület úgy döntött, hogy az ifjúsági tagozatot "rendes" nappali tagozatként kívánja működtetni, s ehhez a gimnázium vezetősége elnyerte a helyi önkormányzat támogatását.

Ma

Milyen állapotban van az 1991/93-as tanévben a Szabó Ervin Gimnázium? Létezik. Jelenleg a négy nappali évfolyamon 22 osztály van. A nappali tagozaton belül Budapesten különlegességnek számít, hogy szakmunkásképzőt végzett fiatalok oktatását is ellátja az iskola. Ez az utóbbi típusú képzés feltehetőleg a jövőben igen fontos szerepet tölthet be a magyar középfokú oktatásban. A felvételiken 8-10-szeres a túljelentkezés. Ez érthető, hiszen a fiatalok jelentős része nem tud a szakmájában elhelyezkedni.

Az esti tagozaton a „dolgozók" négy tanítási napon vesznek részt. Három napon keresztül "hagyományos" tanítási órákat látogatnak, a negyedik nap pedig „felzárkóztató-fejlesztő" képzés zajlik. Néhány helyen már itt is órarend szerinti nyelvoktatás folyik. Az iskola tanulóinak 80%-a részesül számítástechnikai oktatásban. Itt az a célkitűzés, hogy a gépek kezelését-használatát alapszinten minél több diák elsajátítsa. Az érdeklődőbbek magasabb szintű képzésben is részesülhetnek.

A nappali tagozatnak is kialakult a profilja. Az A osztályok magas óraszámban angol-német-lengyel nyelvet tanulnak. A B osztályok a hagyományos gimnáziumi érettségi mellé „Vállalkozói ismereteket" szerezhetnek. Ez négy tanév alatt 10 plusztárgyat jelent a tanulók számára. Az iskolarendszeren belüli képzés mellett a gimnázium komoly szerepet vállal az át- és továbbképzések szervezésében és lebonyolításában is.

Az osztályok és a tanulók számának a növekedése hirtelen felduzzasztotta a tanári kart is. A legnehezebb feladatok egyike az lesz, hogy ilyen feltételek mellett kell kialakítani a viszonylag egységes pedagógiai arculatot, s közben az önálló egyedi értékeket megtartva hagyományt kialakítani.

Holnap

Már 1991 végére elkészültek azok a tervek, amelyek egy új, nyolc tantermes épületet és a jelenleg használt épület teljes rekonstrukcióját tartalmazták. Az építkezés 1992 tavaszán elkezdődött, s feltehető, két tanév alatt be is fejeződik. Az iskolaépítés utolsó fázisában remélhetőleg felépül a tornaterem is. Méltó helyet kap az elkészült épület-komplexumban a számítógéppark, a nyelvi képzés (angol, német, francia, lengyel), a filmklub és számos, az iskolai életet színesítő program is.

Évfolyam	I.	II.	III.	IV.	II.	III.	IV.	Szombat
Délelőtt 9.40–15.00	A	A	A	A	α	α	α	→ Speciális
	B	B	B	B	β	β	β	→ „Szakmát" adó
	C	C	C	C	γ	γ	γ	→ Tanfolyamok
	N	N	N	N	–	–	–	→ (Humán képzés)
	← **Nappali tagozat** →							→ Gimn. osztályok
	→ Tanfolyamok							
Délután 14.00–18.00	→ Általános iskola					7. o.	8. o.	Speciális gimnáziumi osztály (S2)
	→ Fakultációk, korrepetálás				Szakfoglalkozások a „nagyothalló" csoportokkal			
Este 17.00–21.00	1/1	2/1	3/1	4/1				
	1/2	2/2						
	Speciális tanrenddel működő osztályok (Ö)							
	Esti tagozat				**hétfő–péntek**			

JELMAGYARÁZAT

A,B,C – „hagyományos" (8. általánost végzettek részére) – nappali tagozat – 5 tanítási nap
N-jelű osztályok speciális „kislétszámú" csoportok (10 fő) – nagyothalló tanulók – nappali tagozat 5 tanítási nap
α, β, γ – nappali tagozat, szakmunkásképzőt végzett fiatalok részére (17–20 év között) 5 tanítási nap
Általános iskola – „felmentett", túlkoros tanulók – 2 tanítási nap
1/1 stb. – esti tagozat – 3 tanítási nap + 1 felzárkóztató-fejlesztő nap
S2 jelű – nappali tagozatos osztály: de. művészeti foglalkozások + du. heti 5 nappal gimnáziumi oktatás
"Ö" és hétvégi gimnáziumi osztályok: speciális tanrenddel működnek pl. hétvégi tanítás, (szombat) havi 1 teljes hét tanítás + minden más héten 1 nap konzultáció.

SINGER PÉTER